

Bilaga 7

Handläggare: Anna Trankell
Telefon: 08-508 24 024

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Skärholmens kommunala förskolor är organiserade under avdelningen förskola och fritid. I Skärholmens finns 25 kommunala förskolor samt specialförskolan Clavis. Avdelningen består av fem förskoleenheter med 15 till 20 avdelningar per enhet. Den minsta enheten har fyra förskolor och den största sex förskolor. I snitt finns det 1423 barn inskrivna i Skärholmens förskolor. Totalt antal helårsarbetande anställda som jobbar med barnen per 27 november 2014 är 325,61 varav 44,51 är visstidsanställda. Specialförskolan Clavis är en förskola för barn med diagnoser inom autismspektrumet och har en avdelning med sex barn. Förhållandet barn per personal är 1:1 på förskolan Clavis. Andel inskrivna barn med annat modersmål än svenska är 77,9% och andel flerspråkig personal är 54 %.

Förskoleenheterna har en ledningsgrupp som består av förskolechef, biträdande förskolechef samt pedagogisk utvecklingsledare. En enhet har två biträdande förskolechefer.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

De uppföljningar och utvärderingar som ligger till grund för bedömningarna i kvalitetsredovisningen är personalens självvärdering i kvalitetsindikatorn, resultat från brukarundersökningen, arbetslagsuppföljningar och olika former av nätverk som finns i stadsdelen, bland annat förskollärarnätverk. Barnens intressen och åsikter tillvaratas i förskolans uppföljning och planering. Föräldrar och vårdnadshavare informeras om resultaten i brukarundersökningen och får i samband med det möjlighet att komma med synpunkter på verksamheten. I dagsläget förekommer många olika uppföljningsdokument och arbetssätt vilket gör kvalitetssäkring svår.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Under 2014 har en tydlig rutin för att anmäla, utreda, åtgärda och följa upp diskriminering och kränkande behandling tagits fram. Likabehandlingsplan har upprättats i alla förskolor men processen ser olika ut i olika enheter. Ett fåtal likabehandlingsplaner har varit kompletta i alla delar. De mål som definierats i arbetet med likabehandlingsplanerna har inte varit uppföljningsbara. Framförallt

finns brister i hur kartläggningarna fungerat, hur framtagandet av åtgärder sett ut samt om det förekommer någon uppföljning av riskfaktorer i förskolorna. Personalen har bristande kunskaper om hur likabehandlingsarbetet ska ske. Barn och vårdnadshavare har inte varit med i processen att ta fram en likabehandlingsplan i tillräcklig utsträckning. Revidering av likabehandlingsarbetet har påbörjats och kommer att slutföras våren 2015.

**NÄMNDMÅL:
Nämndens verksamheter är miljövänliga.**

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen informerar medborgarna om en hållbar livsmiljö	2008-01-01	2014-12-31

**NÄMNDMÅL:
I Skärholmen finns ett utvecklat och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter**

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Nöjdhet med spontanidrottsplatser från medborgarundersökningen.	84 %	83 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla äldre och personer med funktionsnedsättning erbjuds kulturella aktiviteter.	2013-01-01	2014-12-31

Bedömning och analys

Alla enheter uppfyller målen. Avfall sopsorteras och material återanvänds i verksamheterna. Ekologiska livsmedel har inhandlats i den omfattning det har varit möjligt.

Utveckling och Lärande

**NÄMNDMÅL:
Förskolebarnen har en god kunskaps- och språkutveckling med fokus på det svenska språket.**

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Resultatet av enheternas självvärdering avseende språkutveckling och kommunikativ förmåga enligt stadens reviderade mätmetod (skala 1-6)	3,5	3	2014

Bedömning och analys

I huvudsak har enheternas förväntade resultat uppnåtts men bedömningen är ändå att måluppfyllelsen i läroplanen inte är tillfredställande i majoriteten av enheterna. Det har primärt två förklaringar. Dels finns brister i den pedagogiska dokumentationen och personalens förmåga att kommunicera och tydligt visa för vårdnadshavare hur barnens läroprocesser ser ut. Dels behöver forskollärarna bli bättre på att se förskolan som en helhet och ta ett ledningsansvar för verksamhetsutveckling.

Alla enheter har uppnått det mål som satts för kvalitetsindikatorn. Målvärdet som sattes i VP 2014 bedömdes vara rimlig utifrån tidigare års resultat. Personalens förståelse för materialet och de begrepp som förekommer har ökat under året. Personalens ökade medvetenhet har bidragit till en högre grad av kritiskt betraktande på den egna verksamheten. Det låga målvärdet är på så sätt snarare en indikation på att personalen blivit mer självkritisk än att kvaliteten i förskolorna ligger på en låg nivå.

Samverkan

NÄMNDMÅL:

Barn och unga växer upp till självständiga vuxna.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel unga som kommit på kallelse efter att ha påträffats alkohol- eller drogpåverkad	100 %	100 %	2014
Andel unga som kommit till samtal på kallelse från socialtjänsten efter underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24 timmars-regeln)	100 %	100 %	VB 2014
Antal deltagare i genomförda föräldrautbildningen Alla Barn i Centrum (ABC) träffar	35	30	2014
Antal deltagare som genomfört föräldrautbildningen KOMET	14	18	2014
Antal förskolor som genomfört minst en föräldraträff per termin enligt vägledande samspel (ICDP)	17	26	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla en utmanande utemiljö i förskolan med fokus på barns rörelse	2012-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till vuxna och barn, som är utsatta för våld eller hot om våld inom familjen	2008-01-01	2014-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Informera föräldrar om bra kost, rörelse och utevistelse.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen genomför utbildning för förskolans personal gällande barn i behov av särskilt stöd.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningens skolfältare ska i samverkan med utbildningsförvaltningen stödja elever som riskerar att inte klara av skolan med godkända betyg i årskurs nio.	2014-01-01	2014-12-31
Utveckla hälsofrämjande insatser i samverkan med barnhälsovården	2012-01-01	2014-12-31

Bedömning och analys

I huvudsak har enheternas förväntade resultat uppnåtts men bedömningen är ändå att måluppfyllelsen i läroplanen inte är tillfredställande i majoriteten av enheterna av samma orsaker som ovan.

Alla förskolor i Skärholmen är med i samverkan vid övergång förskola - skola och följer den överenskomna handlingsplanen. Avdelningen deltar i Samverkan barn och unga (tillsammans med socialtjänst, skola, polis, vårdcentral och BVC) där chefer på avdelningen ingår på olika nivåer. Styrgruppen har tagit fram tydliga mål och förväntade resultat och nivån där förskolecheferna ingår har påbörjat ett arbete med att ta fram arbetssätt.

Under året har 75 % av samtlig personal utbildats för att öka kompetensen kring att identifiera och stödja barn i behov av särskilt stöd. Resterande 25 % kommer att utbildas våren 2015.

Fem personal har utbildats till handledare i ABC och målen om antal deltagare uppfylls. Vare sig målet om KOMET eller ICDP uppfylls i någon enhet vilket beror på att det inte har funnits tillräckligt många utbildade handledare. ICDP kommer 2015 att ersättas med andra typer av föräldraträffar.

Skärholmens förskolor har i stora och inbjudande gårdar och barnen vistas utomhus minst en gång per dag. Däremot behöver utemiljön i högre utsträckning betraktas och användas som ett pedagogiskt rum.

Tidigare utvecklingsinsatser

- Alla enheter har jobbat enligt modellen *Vad gör vi med resultaten*. Tack vare detta har personalen fått en tydligare målfokus och ökad kunskap om Stockholms stads ledningssystem och organisation.
- Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen (FUSS) har utvecklats och en pilot har funnits i varje enhet där materialet har testats i verksamheten. Alla förskolor kommer att börja använda FUSS med start januari 2015. I de förskolor där FUSS testats har instrumentet varit ett stöd för personalen

att kunna identifiera utvecklingsområden i verksamheten. Den pedagogiska dokumentationen har tack vare FUSS utvecklats på ett kvalitativt sätt.

- En enhet har jobbat aktivt med att göra de små barnen delaktiga i kulturskapande. De pedagogiska miljöerna har därigenom anpassats och blivit mer kreativt inbjudande för barnen.
- Alla enheter har arbetat med att utveckla arbetslagsuppföljningarna.
- Högläsningprojektet har bidragit till ökad läsning och samtal kring litteratur och språk bland både barn, personal och vårdnadshavare.

Kvalitetsindikatorn

Under 2014 har arbetet med kvalitetsindikatorn intensifierats vilket har bidragit till en ökad förståelse för materialet bland personalen. Det bedöms dock vara ett utvecklingsområde under 2015 att ytterligare stärka personalens kunskap och kompetens på området för att till fullo kunna använda självvärderingen på ett kvalitativt sätt. Förutsättningar för reflektion kring materialet behöver också ses över.

Pedagogisk miljö och material

Genomsnitt: 3,7 Variation: 3,4-4

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Genomsnitt: 3,5 Variation: 3-3,8

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Genomsnitt: 3,4 Variation: 3-3,8

Barns matematiska utveckling

Genomsnitt: 3,6 Variation: 3,4-4

Naturvetenskap och teknik

Genomsnitt: 3,5 Variation: 3-4

Enhetsgemensamma insatser

En satsning har gjorts på att utbilda samtlig personal för att öka kompetensen kring att identifiera och stödja barn i behov av särskilt stöd.

Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen (FUSS) som togs fram i slutet av 2013 har använts av minst en pilotförskola i varje enhet. En effekt vi har sett är att personalen använder observationer och pedagogisk dokumentation på ett mer kvalitativt sätt. Med instrumentet kan de hålla ett tydligare fokus på verksamheten och i högre grad säkerställa måluppfyllelsen i läroplanen.

Ett system med referensgrupper har inrättats för att stärka personalens delaktighet i olika övergripande frågor. Ett resultat av dessa är bland annat att riktlinjer om den pedagogiska utvecklingstiden tagits fram och beslutats. I arbetet med referensgrupperna har det även kunnat konstateras att det finns ett behov av en ökad tydlighet och kunskap om det pedagogiska uppdraget för att kunna stärka kvaliteten i verksamheten.

Enhetens analys av kvaliteten

Forskning visar att det är av avgörande betydelse för barn i socioekonomiskt utsatta områden att gå i en förskola av god kvalitet. Avdelning förskola och fritid har under 2014 gjort stora satsningar på att förankra ett enhetligt och kvalitetssäkrat utvecklingsarbete för alla enheter. Avdelningens chefsgrupp har utökat samarbetet mellan enheterna mot gemensamma mål, samsyn kring uppdrag, dokument och kvalitetsutveckling i stadsdelen. En stödenhet har under året tagit fram en tydlig rutin för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Arbetet kommer att fördjupas och systematiseras under 2015.

Det enhetliga arbetet på chefsnivå har också påbörjats bland personalen och kommer att fortsätta utvecklas. Alla enheter har jobbat med att förtydliga för personalen hur kommunfullmäktiges mål för staden och verksamheten är sammankopplade till de åtaganden och arbetssätt som förskolan dagligen arbetar med. Personalen har tack vare detta fått ett tydligare fokus på målstyrning, en ökad förståelse av stadens styrning och ledning och ett stärkt engagemang för verksamhetens kvalitetsarbete.

I dagsläget förekommer det ett stort antal varierande uppföljningsdokument och arbetssätt i förskolorna. Under hösten 2014 har stadsdelen därför påbörjat arbetet med att ta fram ett renodlat och enhetligt uppföljningssystem som kommer att fortsätta utvecklas och implementeras under 2015. Den största effekten av detta arbete kommer att vara ett mer effektivt och kvalitetssäkrat utvecklings- och kvalitetsarbete.

Det totala resultatet i brukarundersökningen har sjunkit marginellt i år men resultaten mellan olika enheter skiljer sig åt. Framförallt har en enhet sämre resultat på så gott som alla områden än övriga medan en enhet har övergripande bättre resultat än övriga. Det finns flera orsaker till detta. En betydande skillnad mellan enheterna kan härledas till att de organisatoriska förutsättningarna för personal att få möjlighet till kompetensutveckling och kunskapsutbyte mellan förskolorna inom enheten har sett helt olika ut. I den enhet som har sämre resultat har det också saknats ett samlat mål- och resultatfokus. Personalen har i många delar haft frihet att själva styra vilket fokus de ska ha inom avdelningen och saknat ett större samarbete med förskolan i övrigt. I den enhet som har bättre resultat än övriga har ledningen haft ett tydligt fokus på pedagogik och utveckling. All personal har varit delaktig i utvecklingsfrågor och enheten har haft gemensamma APT där pedagogiska frågor haft en given plats. En annan skillnad mellan

enheterna är att den första har låg förskollärartäthet medan den senare har hög förskollärartäthet, något som tydligt påverkar kvaliteten i förskolan.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Avdelningens största fokus 2015 är att fortsätta arbetet med ett enhetligt och systematiserat kvalitets- och utvecklingsarbete inom enheterna i syfte att säkerställa att måluppfyllelsen i läroplanen ökar. Gemensamma åtaganden kommer att tas fram i VP 2015. Arbetslagsuppföljningarna och uppföljningsunderlagen ska kvalitetssäkras. I stort sett all utvärdering och uppföljning kommer att se lika ut i samtliga enheter i syfte att renodla och effektivisera kvalitetsarbetet för såväl personal som ledning. Samtliga förskolor kommer att arbeta med primärt tre uppföljningsinstrument; *Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen* (FUSS), personalens självvärdering i kvalitetsindikatorn samt resultat från brukarundersökningen. Uppföljnings- och analysarbetet ska synkas i tid för att ytterligare stärka samarbetet mellan enheterna och underlätta utvecklingsarbetet på alla nivåer. Med hjälp av FUSS kommer den pedagogiska dokumentationen och de pedagogiska miljöerna dessutom att utvecklas.

Arbetet med kvalitetsindikatorn och de bedömningar som görs kommer att utvecklas under 2015.

Förskolorna ska arbeta aktivt med värdegrundsarbete i allmänhet och genus och interkulturalitet i synnerhet. Personalens kompetens inom området behöver stärkas.

Avdelningen planerar en utbildningsinsats för att kompetensutveckla personalen kring läroplanen och yrkesrollerna. Ökad förståelse för det pedagogiska uppdraget kommer att generera en högre måluppfyllelse.

Utveckla den pedagogiska utemiljön och den verksamhet som bedrivs utomhus.

Förslag till stadsdelsnämnden

En satsning på att kompetensutveckla förskollärare för att tydligare förankra läroplanen som styrmodell samt förtydliga förskollärarnas uppdrag.

Bilagor